

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Rapport van feitelijke bevindingen over de jaarrapportage 2021 van CMP

Definitief

Colofon

Titel	Rapport van feitelijke bevindingen over de jaarrapportage 2021 van CMP
Uitgebracht aan	██████████, Commissaris Militaire Productie
Datum	8 juli 2022
Kenmerk	2022-0000180206

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
070-342 7700

Inhoud

1	Aanleiding opdracht—4
1.1	Aanleiding—4
1.2	Doelstelling en overeengekomen specifieke werkzaamheden—4
1.3	Object van onderzoek en afbakening—5
2	Bevindingen—6
2.1	Aansluiting vertrouwelijke bijlage 1 met tabellen en Compas—6
2.2	Cijferanalyse 2021—6
2.3	Deelwaarneming: aansluiting jaarrapportages met Compas—6
2.4	Deelwaarneming: aansluiting jaarrapportage met contracten—6
2.5	Deelwaarneming: gehandeld cf mandaatregeling—6
2.6	Aansluiting vertrouwelijke bijlage 1 met door FEZ opgestelde memo's—6
3	Verantwoording onderzoek—8
3.1	Werkzaamheden en afbakening—8
3.2	Gehanteerde standaard en kwaliteitsborging—9
3.3	Verspreiding rapport—9
4	Ondertekening—11
5	Managementreactie—12

1 Aanleiding opdracht

In dit hoofdstuk zullen wij de aanleiding van ons onderzoek, de doelstelling en de overeengekomen werkzaamheden beschrijven zoals deze in de opdrachtbevestiging zijn opgenomen. Daarnaast zullen we ook het object van onderzoek en beschrijven en omschrijven welke elementen buiten beschouwing blijven.

1.1 Aanleiding

Het Commissariaat Militaire Productie (CMP) sluit industriële participatie (IP) overeenkomsten af met (veelal buitenlandse) leveranciers van het ministerie van Defensie. Hierin verplicht de buitenlandse leverancier zich tot het plaatsen van opdrachten of het afnemen van diensten bij de Nederlandse defensie-industrie en/of kennisinstellingen ter versterking van de Nederlandse Defensie Technologische & Industriële Basis. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is verantwoordelijk voor het Nederlandse compensatiebeleid en het industrieel participatiebeleid (dat sinds 2012 het compensatiebeleid vervangt). Met dit beleid werkt het ministerie van EZK aan een versterking en goede positionering van de Nederlandse defensie- industrie en kennisinstellingen op de internationale markt voor defensiematerieel teneinde de wezenlijke belangen van nationale veiligheid te kunnen blijven beschermen, zoals beschreven in de Defensie Industrie Strategie 2018 (Kamerstuk 31125 nr. 92 d.d. 15-11-2018). Jaarlijks rapporteert het CMP aan de Staatssecretaris van EZK en tweejaarlijks aan de Tweede Kamer over de gerealiseerde industriële participatie in de desbetreffende periode.

1.2 Doelstelling en overeengekomen specifieke werkzaamheden

Het primaire doel van de opdracht is om vast te stellen dat er geen feitelijke cijfermatige onjuistheden zijn opgenomen in de rapportage over 2021. De volgende specifieke werkzaamheden zijn overeengekomen:

Het CMP verzoekt de Auditdienst Rijk (ADR) om bij deze rapportages specifiek overeengekomen werkzaamheden uit te voeren (zie opdrachtbevestiging met kenmerk 2021-0000070263). In de opdrachtbevestiging zijn de volgende werkzaamheden opgenomen:

1. De ADR zal onderzoeken of de in de jaarrapportage vermelde cijfermatige resultaten accuraat zijn door 5 tabellen na te rekenen en aan te sluiten met de onderliggende administratie (Compas en interne documenten);
2. De ADR zal een cijferanalyse uitvoeren op de overzichten van de jaarrapportage met betrekking tot de beginstand, de mutaties van het jaar en de daaruit volgende eindstand van de opdracht- en verplichtingenwaarden van opeenvolgende jaren. Eventuele verschillen worden geanalyseerd. Het doel van de cijferanalyse is om

- rekenkundige onjuistheden te signaleren en om een selectie te maken voor de deelwaarnemingen;
3. De ADR zal voor het jaar 2021 een aantal van 23 deelwaarnemingen uitvoeren. De selectie is bepaald op basis van informatie uit Compas, rekening houdend met lopende overeenkomsten, nieuwe overeenkomsten, afgedane overeenkomsten, aanpassingen op bestaande overeenkomsten en soort claim. Wij zullen vaststellen of de cijfermatige resultaten in de jaarrapportages in overeenstemming zijn met het onderliggende registratiesysteem (Compas);
 4. De ADR zal voor deze deelwaarnemingen verifiëren of de juiste gegevens uit de onderliggende contracten zijn overgenomen;
 5. De ADR zal vaststellen dat voor de 23 deelwaarnemingen, waar mogelijk, is gehandeld in overeenstemming met de mandaatregeling;
 6. De ADR zal een aansluiting maken tussen de vertrouwelijke bijlage 1, de aangeboden lijst uit het Compas systeem en de door FEZ/FDA opgestelde memo's waarbij wij specifiek zullen kijken naar de opdrachtwaarde, verplichtingswaarde, realisatiewaarde, verplichtingen in jaren (looptijd) en omrekenkoersen (van vreemde valuta naar Euro).

1.3 Object van onderzoek en afbakening

Het object van onderzoek is de jaarrapportage van CMP over 2021.

Buiten beschouwing blijft:

- De controle of het ministerie van Defensie alle voor IP in aanmerking komende aanschaffingen heeft gemeld bij het ministerie van EZK. Ook blijft buiten beschouwing een inhoudelijk onderzoek naar de beslissing van CMP om wel of geen (aanvullende) IP-, banking of SWAP-overeenkomst of een addendum te sluiten met een onderneming;
- De teksten in de jaarrapportage;
- De inhoudelijke beoordeling van de gesloten compensatie/IP-overeenkomsten en geaccordeerde claims. Deze vindt plaats door FEZ in haar functie van controller.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk zijn onze bevindingen naar aanleiding van ons onderzoek opgenomen.

2.1 Aansluiting vertrouwelijke bijlage 1 met tabellen en Compas

De vertrouwelijke bijlage 1 sluit aan op de 5 tabellen van de jaarrapportage.

Wij hebben 5 tabellen van de jaarrapportage nagerekend en vastgesteld dat deze rekenkundig juist zijn. Tevens hebben wij vastgesteld dat de tabellen aansluiten op Compas en interne documenten.

2.2 Cijferanalyse 2021

Wij hebben een cijferanalyse uitgevoerd op de overzichten van de jaarrapportages met betrekking tot de beginstand, de mutaties van het jaar en de daaruit volgende eindstand van de opdracht- en verplichtingswaarden van opeenvolgende jaren. De beginstand van de overzichten van de jaarrapportages sluit aan op de eindstand van de jaarrapportages van voorgaand jaar. De overzichten 2021 zijn rekenkundig juist. Op basis van de cijferanalyse blijkt dat de opdrachtwaarde per jaareinde 2021 met 25% is gestegen ten opzichte van 2020. De oorzaak voor deze stijging is het afsluiten het feit dat nieuwe overeenkomsten met IP plichtige bedrijven zijn afgesloten en wijzigingen hebben plaatsgevonden in de bestaande contractwaarde in 2021.

Op basis van deze cijferanalyse en in overeenstemming met de opdrachtgever hebben wij 23 deelwaarnemingen geselecteerd. De deelwaarnemingen zijn verspreid over de categorieën:

- Nieuwe overeenkomsten (3);
- Lopende overeenkomsten (2);
- Afgeronde overeenkomsten (2);
- Aangepaste overeenkomsten (3) en
- Ingediende claims (13).

2.3 Deelwaarneming: aansluiting jaarrapportages met Compas

Voor de 23 geselecteerde deelwaarnemingen hebben wij vastgesteld dat de juiste gegevens uit de onderliggende contracten zijn overgenomen in Compas (onderliggende registratiesysteem van CMP).

2.4 Deelwaarneming: aansluiting jaarrapportage met contracten

Voor de 23 geselecteerde deelwaarnemingen hebben wij vastgesteld dat de informatie in de jaarrapportage aansluit met de onderliggende contracten.

2.5 Deelwaarneming: gehandeld cf mandaatregeling

Voor de 23 deelwaarnemingen is wat betreft het autoriseren, gehandeld conform mandaatregeling

2.6 Aansluiting vertrouwelijke bijlage 1 met door FEZ opgestelde memo's

Voor de controlejaar 2021 is ons gevraagd om de aansluiting maken tussen de vertrouwelijke bijlage 1 en de door FEZ opgestelde memo's.

Voor de nieuwe overeenkomsten, de lopende overeenkomsten en afgeronde overeenkomsten sluit de vertrouwelijke bijlage 1 aan op de door FEZ opgestelde memo's.

Voor de aangepaste overeenkomsten hebben wij het volgende verschil geconstateerd:

Bij één dossier hebben wij geconstateerd dat de IP-agreement is getekend op 10 oktober 2014 (door de tegenpartij) en 8 dec 2014 (door CMP). In Compas is een tekstuele toelichting opgenomen dat de wisselkoers van 1 november 2014 wordt gehanteerd. Echter, op basis van ons onderzoek constateren wij dat de koers van 20-11-2014 is gehanteerd voor de verplichtingwaarde. Er is geen onderbouwing waaruit blijkt waarom de wisselkoers van deze datum is gehanteerd. Dit verschil heeft verder geen negatief of positief effect voor de realisatie van de verplichting.

3 Verantwoording onderzoek

In dit hoofdstuk zullen wij kort de door ons uitgevoerde werkzaamheden toelichten. Wij zullen ingaan op de gehanteerde standaard en de ethische voorschriften die van toepassing zijn op dit type opdracht. Tot slot zullen wij nog ingaan op de verspreiding van dit rapport.

3.1 Werkzaamheden en afbakening

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd.

1. Wij hebben onderzocht of de in de jaarrapportage vermelde cijfermatige resultaten accuraat zijn door 5 tabellen na te rekenen en aan te sluiten met de onderliggende administratie (Compas en interne documenten);
2. Wij hebben een cijferanalyse uitgevoerd op de overzichten van de jaarrapportage met betrekking tot de beginstand, de mutaties van het jaar en de daaruit volgende eindstand van de opdracht- en verplichtingenwaarden van opeenvolgende jaren. Eventuele verschillen zijn geanalyseerd. Het doel van de cijferanalyse is om rekenkundige onjuistheden te signaleren en om een selectie te maken voor de deelwaarnemingen;
3. Wij hebben voor het jaar 2021-23 deelwaarnemingen uitgevoerd. De selectie is bepaald op basis van informatie uit Compas, rekening houdend met lopende overeenkomsten, nieuwe overeenkomsten, afgedane overeenkomsten, aanpassingen op bestaande overeenkomsten en soort claim. Wij hebben vastgesteld dat de cijfermatige resultaten in de jaarrapportages in overeenstemming zijn met het onderliggende registratiesysteem (Compas);
4. Wij hebben voor de deelwaarnemingen geverifieerd of de juiste gegevens uit de onderliggende contracten zijn overgenomen;
5. Wij hebben voor de 23 deelwaarnemingen vastgesteld dat in overeenstemming met de mandaatregeling is gehandeld;
6. Wij hebben een aansluiting gemaakt tussen de vertrouwelijke bijlage 1, de aangeboden lijst uit het Compas systeem en de door FEZ/FDA opgestelde memo's waarbij wij specifiek hebben gekeken naar de opdrachtwaarde, verplichtingswaarde, realisatiewaarde, verplichtingen in jaren (looptijd) en omrekenkoersen (van vreemde valuta naar Euro).

De volgende onderdelen zijn buiten beschouwing gebleven:

- De controle of het ministerie van Defensie alle voor IP in aanmerking komende aanschaffingen heeft gemeld bij het ministerie van EZK. Ook blijft buiten beschouwing een inhoudelijk onderzoek naar de beslissing van CMP om wel of geen (aanvullende) IP-, banking of SWAP-overeenkomst of een addendum te sluiten met een onderneming;
- De teksten in de jaarrapportage;
- De inhoudelijke beoordeling van de gesloten compensatie/IP-overeenkomsten en geaccordeerde claims. Deze vindt plaats door FEZ in haar functie van controller.

Daarmee hebben wij de werkzaamheden in overeenstemming met opdrachtbevestiging (met kenmerk 2022-0000169871) uitgevoerd.

Wij hebben onze bevindingen gerapporteerd aan de hand van dit rapport.

De inhoudelijke afstemming van dit rapport heeft plaatsgevonden met de opdrachtgever. In de bijgevoegde managementreactie heeft de opdrachtgever zijn visie op de onderzoeksresultaten verwoord.

3.2 Gehanteerde standaard en kwaliteitsborging

Deze opdracht is uitgevoerd overeenkomstig Standaard 4400N "Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden". Bij de uitvoering van deze opdracht zijn de onafhankelijkheidsvereisten van de Verordening inzake onafhankelijkheid en de ethische voorschriften die voor accountants gelden, in acht genomen.

Voor wat betreft de reikwijdte en richtlijnen voor de specifiek overeengekomen werkzaamheden is dit in de kern als volgt samen te vatten:

- De accountant rapporteert over de feitelijke bevindingen die volgen uit zijn/haar werkzaamheden en die hij/zij kan onderbouwen met de verkregen informatie;
- Ondanks dat de accountant geen oordeel geeft of conclusie trekt over het onderhavige object in zijn totaliteit, is het wel mogelijk dat de accountant op onderdelen over de uitkomsten een uitspraak doet. Hierbij wordt vermeden dat de indruk gewekt wordt dat sprake is van een assurance-opdracht;
- Het rapport is primair bestemd voor CMP waarmee de specifieke werkzaamheden zijn overlegd.

Deze opdracht is uitgevoerd in overeenstemming met de Internationale Standaarden voor de Beroepsuitoefening van Internal Auditing. Dit onderzoek verschaft geen zekerheid in de vorm van een oordeel of conclusie, omdat het een onderzoeksopdracht betreft en geen controle-, beoordelings- of andere assurance-opdracht. Als hier wel sprake van was geweest, dan zouden we wellicht andere zaken hebben geconstateerd en gerapporteerd.

De opdracht is uitgevoerd conform de algemene uitgangspunten voor de uitoefening van de interne auditfunctie bij de rijksdienst. Daarbij hoort ook een stelsel van kwaliteitsborging. Een onderdeel daarvan is dat er een onafhankelijke kwaliteitstoetsing heeft plaatsgevonden op deze onderzoeksopdracht.

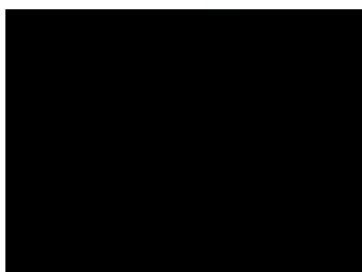
3.3 Verspreiding rapport

De opdrachtgever, [REDACTED], Commissaris Militaire Productie, is eigenaar van dit rapport. De eigenaar is de enige beoogde gebruiker van het rapport. Het is de verantwoordelijkheid van de beoogde gebruiker om te bepalen of de overeengekomen specifieke werkzaamheden toereikend en geschikt zijn voor het doel van de beoogde gebruiker. Voorts wordt van de beoogde gebruiker verwacht dat hij zelf op basis van de gerapporteerde bevindingen en eventuele andere beschikbare informatie een eigen afweging maakt over wat deze bevindingen voor het onderhavige object in zijn totaliteit betekenen.

In de ministerraad is besloten dat het opdrachtgevende ministerie waarvoor de Auditdienst Rijk (ADR) een rapport heeft geschreven, het rapport binnen vier weken op de website van de rijksoverheid plaatst, tenzij daarvoor een uitzondering geldt. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van rapporten die de ADR heeft uitgebracht en plaatst dit overzicht op www.rijksoverheid.nl.

4 Ondertekening

Den Haag, 8 juli 2022

Senior Auditor

Auditdienst Rijk

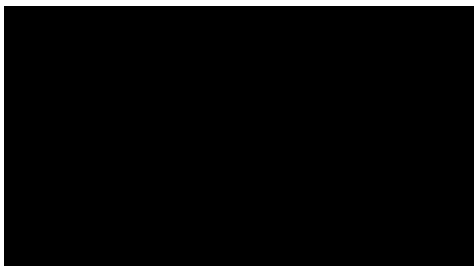
5 Managementreactie

Op onze bevindingen in hoofdstuk 2 heeft de opdrachtgever de volgende managementreactie geschreven:

2.6 Aansluiting vertrouwelijke bijlage 1 met door FEZ opgestelde memo's

Tijdens het behandelen van de nota d.d.18-08-2014 was opdrachtdatum tussen USG en NL leverancier nog niet bekend, verwachting was november 2014. Hierdoor is de wisselkoers van 20-11-2014 gehanteerd echter verwijst de toelichting naar de wisselkoers van 01-11-2014. In principe is het gebruik van de wisselkoers van een bepaalde data in november 2014 correct alleen zou de toelichting in lijn moeten zijn met de wisselkoers en datum. De toelichting is waarschijnlijk niet bijgewerkt.

Aandachtspunt is opgepakt

Commissaris Militaire Productie

Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
(070) 342 77 00